

Θεματική Ενότητα:
Ιστορία & Κοινωνιολογία του Αθλητισμού & της Φυσικής Αγωγής
Προφορικές Ανακοινώσεις 21^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Section:
History & Sociology of Sports & Physical Education
Oral Presentations of the 21st International Congress of Physical Education & Sport

18102

**ΓΙΑΤΙ Η ΕΝΩΣΗ ΓΥΜΝΑΣΤΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΕΝ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗ ΧΟΥΝΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ
Σεραφειμίδης Ι.**

Χριστοπούλου 8, 54635, Θεσσαλονίκη

serafioannis@hotmail.gr

**WHY THE NORTHERN GREECE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS ASSOCIATION WAS NOT ABOLISHED BY THE
MILITARY JOUNTA**

I. Serafimidis

Christopoulou 8, 54635, Thessaloniki

Ένα από τα πρώτα στρατιωτικά μέτρα που εφάρμοσε η χούντα των Συνταγματαρχών το 1967 ήταν και η διάλυση των συνδικαλιστικών, πολιτιστικών και άλλων σωματείων, επειδή θεωρήθηκαν ως εν δυνάμει αντιδραστικές και αντιδικτατορικές γιάφκες. Η διάλυση έγινε με άμεσο και έμμεσο τρόπο: α. με άμεση αστυνομική απόφαση για το κλείσιμο του σωματείου. β. με τη μη έγκριση από την Αστυνομία όλων ή ορισμένων προσώπων που αποτελούσαν το διοικητικό συμβούλιο του σωματείου. γ. εξαιτίας της μη υποβολής υποψηφιοτήτων για την κατάληψη θέσεων στο διοικητικό συμβούλιο του σωματείου. Ακριβώς με τον τρίτο αυτόν τρόπο αυτοδιαλύθηκε η Ένωση Γυμναστών Ελλάδος (Ε.Γ.Ε.), γιατί υπήρχε ο φόβος τα εκλεγμένα μέλη να έχουν κάποιες συνέπειες, όπως π.χ. να τους δημιουργηθεί ειδικός φάκελος από την Αστυνομία, να παρακολουθούνται οι μετακινήσεις τους, να υπάρξουν εμπόδια στη δημοσιοϋπαλληλική τους ανέλιξη, να απολυθούν από την εργασία τους κ.ά. Ωστόσο, η Ένωση Γυμναστών Βορείου Ελλάδος (Ε.Γ.Β.Ε.) δεν καταργήθηκε ούτε με άμεση μήτε με έμμεσο τρόπο, και μάλιστα στη Μεταπολίτευση εκπροσώπησε επάξια τον Κλάδο όταν χρειάστηκε -γιατί η Ένωση Γυμναστών Ελλάδος (Ε.Γ.Ε.) είχε αυτοδιαλυθεί- και συνέβαλε, εκτός των άλλων, και στην αύξηση των ετών φοίτησης από τρία σε τέσσερα έτη στις Ε.Α.Σ.Α. (προστέθηκε το έτος ειδικότητας), γεγονός που υπήρξε και το προστάδιο της ανωτατοποίησης των σχολών αυτών σε Τ.Ε.Φ.Α.Α. κ.ά. Για ποιο λόγο, λοιπόν, δεν καταργήθηκε η Ένωση Γυμναστών Βορείου Ελλάδος, καθώς και άλλες άγνωστες δραστηριότητες υπέρ του γυμναστικού γενικά κλάδου θα αναφερθούν με περισσότερες λεπτομέρειες στο κύριο κείμενο της ανακοίνωσης.

Λέξεις κλειδιά: Ε.Γ.Β.Ε., 1967-73, μη κατάργηση του σωματείου

18110

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1968

Μοσχόπουλος Α., Αλμπανίδης Ε., Αναστασίου Α., Αντωνίου Π.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

amoschop@phyed.duth.gr

CHANGES IN ORGANIZATION OF SPORT OF HELLENIC ARMED FORCES DURING THE YEAR 1968

A. Moschopoulos , E. Albanidis, A. Anastasiou, P. Antoniou

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S., Aristotle University of Thessaloniki, D.P.E.S.S.

Ο οργανωμένος αθλητισμός για της Ένοπλες Δυνάμεις της Ελλάδος έχει ως χρονική του αφετηρία το έτος 1948, με την ίδρυση της Ανωτέρας Συντονιστικής Επιτροπής Αθλητισμού Ενόπλων Δυνάμεων (Α.Σ.Ε.Α.Ε.Δ.), για το συντονισμό του αθλητισμού και της φυσικής αγωγής των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Η Α.Σ.Ε.Α.Ε.Δ. υπήρξε ο επίσημος φορέας των Ενόπλων Δυνάμεων που ασχολήθηκε με την οργάνωση και την διεξαγωγή αθλητικών διοργανώσεων τόσο σε πανελλήνιο, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, προάγοντας κατά τον καλύτερο τρόπο και με τα πενήντα μέσα εκείνης της πολυτάραχης εποχής τον ελληνικό αθλητισμό. Το 1968, με εισήγηση του Συνταγματάρχη Μιχαήλ Κουμαριανού, Γενικού Γραμματέα (Γ.Γ.) της Α.Σ.Ε.Α.Ε.Δ., δημοσιεύεται ο Α.Ν. 349/ 1968 «Περί συστάσεως Ανωτάτου Συμβουλίου Αθλητισμού Ενόπλων Δυνάμεων», σηματοδοτώντας το τέλος της πρώτης εποχής του οργανωμένου στρατιωτικού αθλητισμού και το ξεκίνημα της δεύτερης (1968-1975). Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να παρουσιάσει τις οργανωτικές και λειτουργικές μεταβολές που επήλθαν στον αθλητισμό των Ενόπλων Δυνάμεων με την σύσταση του Ανωτάτου Συμβουλίου Αθλητισμού Ενόπλων Δυνάμεων (Α.Σ.Α.Ε.Δ.) το 1968. Από την μελέτη των Νόμων, του Αρχείου Δραστηριοτήτων και των εσωτερικών κανονισμών λειτουργίας της Α.Σ.Ε.Α.Ε.Δ. του 1948 και του Α.Σ.Α.Ε.Δ. του 1968 προέκυψε ότι, με την αναβάθμιση του φορέα: (1) αυξήθηκε το εύρος των δυνατοτήτων και των αρμοδιοτήτων του, (2) βελτιώθηκε η λειτουργία του τόσο ελεγκτικά όσο και εκτελεστικά, (3) αυξήθηκαν τα μέλη του, (4) θεσμοθετήθηκε η συμμετοχή της πολιτικής και στρατιωτικής ανώτατης ηγεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων και (5) νομοθετήθηκε η οικονομική του ενίσχυση.

Λέξεις κλειδιά: αθλητισμός στις ένοπλες δυνάμεις, οργανωτικές μεταβολές, Α.Σ.Ε.Α.Ε.Δ.

18114

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ (2ΟΣ ΑΙ. Π.Χ.)

Σαμαρά Α., Αλμπανίδης Ε.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

katniksam@yahoo.gr

ATHLETICS AND EXOUSIA (POWER) IN THE HELLENISTIC ERA: THE CASE OF JERUSALEM (2ND CENTURY BC).

A. Samara, E. Albanidis

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Το Γυμνάσιο (από την ελληνική λέξη γυμνός) αποτελεί το κατεξοχήν ελληνικό εκπαιδευτικό κέντρο για τη σωματική και πνευματική εκπαίδευση στην Ελληνιστική εποχή αποτελώντας αναπόσπαστο μέρος των Ελληνικών πόλεων σε όλη την επικράτεια. Η Ελληνιστική περίοδος διήρκεσε στην περιοχή της Παλαιστίνης κατά την περίοδο 332-63 π.Χ.. Στη Γαλιλαία όπως και στις άλλες επαρχίες που συνόρευαν με την Ιουδαία υπήρξαν Ελληνιστικές πόλεις στις οποίες κατοικούσαν, μεταξύ άλλων, Ιουδαίοι, Σύροι, Παλαιστίνιοι, Άραβες και Έλληνες. Οι περιοχές αυτές ήταν κατά την εποχή εκείνη υπό τη διοίκηση αρχικά των Πτολεμαίων και αργότερα των Σελευκιδών απογόνων της εκστρατείας του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Με σύσταση του Πτολεμαίου Δ΄ διατάχθηκαν οι Ελληνικές αυτές πόλεις να υποχρεώνουν τους Ιουδαίους να τηρούν τα έθιμα των Ελλήνων (Β' Μακκαβαίων 6. 8). Κατά τη διάρκεια του δεύτερου αιώνα π.Χ. ο Σελευκίδης Αντίοχος Δ΄ Επιφανής (π. 174 π.Χ.) προσπάθησε να μεταστρέψει τους Εβραίους στον Ελληνικό πολιτισμό: με τη δική του υποστήριξη, ο εξελληνισμένος Αρχιερέας των Ιουδαίων Yeshua (ελληνιστί: Ιάσων) για μια σειρά από λόγους, προσπάθησε να μετατρέψει την Ιερουσαλήμ σε πόλη Ελληνική. Κατ' αυτόν τον τρόπο πρωτίστως ίδρυσε στην Ακρόπολη της πόλης Ελληνικό Γυμνάσιο, Παλαίστρα και Εφηβείο και ώθησε τους «κράτιστους των εφήβων» να ακολουθούν τα Ελληνικά ιδεώδη (Α Μακκαβαίων 1:14, Β Μακκαβαίων 4:07) καθώς η άσκηση αποτελούσε βασικότατο χαρακτηριστικό του ελληνίζεϊν. Αριστοκρατικής καταγωγής Εβραίοι νεαροί άρχισαν να συχνάζουν το γυμνάσιο και να συμμετέχουν σε Ελληνικές δραστηριότητες. Οι ευσεβείς συντηρητικοί Εβραίοι σοκαρίστηκαν από τη γυμνή εξάσκηση, η οποία απαγορεύεται στους Εβραίους, καθώς και από την πρακτική να φορούν τα πλατύγυρα ελληνικά καπέλα που σχετίζονται με τη λατρεία του Έλληνα θεού Ερμή. Επιπλέον, μερικοί από τους νέους προσπάθησαν από ντροπή να κρύψουν περιτομή τους. Αυτές οι πρακτικές

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

αποτελέσαν ορισμένες από τις αιτίες- αφορμές για την εξέγερση των Μακκαβαίων (170 π.Χ. κελ.). Βεβαίως, τα επόμενα χρόνια η Ελληνική ακμή εξασθένησε με την επανάσταση των Μακκαβαίων, όμως η Ελληνική επίδραση είχε ήδη συμβεί σε ολόκληρη την Παλαιστίνη και ο σπόρος αυτός ωρίμασε στην Γαλιλαία την εποχή του Χριστού. Δεν γίνεται μνεία του Γυμνασίου στην Καινή Διαθήκη, αλλά υπάρχουν αναφορές για τις δραστηριότητες που συνδέονται με αυτό (1. Τιμόθεον 4:8, 1. Κορινθίους 9:24-27, Γαλάτας 2:02 & Γαλάτας 5:07, Φιλιππησίους 1:30 & Φιλιππησίους 2:16). Οι όροι που σχετίζονται με την άσκηση σε αυτά τα αποσπάσματα δεν αποδίδονται με αρνητική χροιά.

Λέξεις κλειδιά: Ελληνιστική εποχή, γυμνάσιο, Μακκαβαίοι

18191

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ: Η ΗΘΙΚΗ ΑΡΕΤΗ, Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (ΠΑΙΔΕΙΑ) ΚΑΙ Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ. ΜΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΣΧΕΣΗ ΥΠΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΠΡΙΣΜΑ

Καμέας Ν., Αλμπανίδης Ε.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

nkameas@gmail.com

ARISTOTLE: ETHICAL VIRTUE, PHYSICAL EDUCATION (EDUCATION) AND ATHLETICS. AN INTRODUCTION TO THEIR QUALITATIVE CHARACTERISTICS AND THEIR IN BETWEEN RELATIONSHIP IN THE LIGHT OF PHILOSOPHY

N. Kameas, E. Albanidis

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Σκοπός της εργασίας ήταν να παρουσιάσει τόσο τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, όσο και την (εσωτερική) σχέση ανάμεσα στην έννοια της αριστοτελικής ηθικής αρετής και στη θεωρία της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού, όπως αυτές ορίζονται στη φιλοσοφία του Αριστοτέλη. Κύριες πηγές αποτέλεσαν τα φιλοσοφικά έργα του Αριστοτέλη, Ηθικά Νικομάχεια, Ηθικά Ευδήμεια, Ηθικά Μεγάλα, Ρητορική, Πολιτικά και Περί Ψυχής, ενώ, χρησιμοποιήθηκαν ως δευτερεύουσες πηγές, πλήθος άρθρων, μελετών και συγγραμμάτων από Έλληνες και ξένους μελετητές της αριστοτελικής φιλοσοφίας. Η μελέτη ακολούθησε τη συλλογιστική πορεία της σκέψης του Αριστοτέλη, που ξεκινά από την αναζήτηση του απώτατου οντολογικού σκοπού (τέλους) για τον άνθρωπο, οδηγώντας στον ορισμό-ταυτοποίηση του υπέρτατου αγαθού-της ευδαιμονίας και στην παρουσίαση των συστατικών του/της στοιχείων (είδη ευδαιμονίας-περιεχόμενα, είδη αρετής-περιεχόμενα). Παράλληλα, απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της νοηματικής προσέγγισης στο αριστοτελικό φιλοσοφικό εγχείρημα, αποτελεί η ανάλυση της δομής και της λειτουργίας της ψυχής, (ως μορφής του σώματος), η οποία-εκτός των άλλων-συνδέεται επί της ουσίας, αφενός με την επιδίωξη του αγαθού, και, αφετέρου, διέρχεται σύμφωνα με τη λογική οδό του συλλογισμού που απασχόλησε κύρια την παρούσα μελέτη: α) ο άνθρωπος κατακτά την ευδαιμονία μόνο μέσω της αρετής-(ευδαιμονία και αρετή λειτουργούν σε αντιστοιχία με μέρη της ψυχής), β) η παιδεία, με έναν από τους βασικούς της άξονες τη φυσική αγωγή αλλά και ο «υγιής» αθλητισμός-(επιστήμη του μέτρου εν πόνους, Ηθικά Νικομάχεια, Α.6.1096α)-, διαδραματίζουν έναν σημαίνοντα λειτουργικό-παιδαγωγικό ρόλο στην επίτευξη της ηθικής αρετής, γεγονός που, γ) υποβάλλει άμεσα την κεντρική σύνδεση-σχέση της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού με την ηθική αρετή και επόμενα με την ευδαιμονία. Η φυσική αγωγή και ο αθλητισμός του μέτρου και της αρμονίας, «σφυρηλατούν» το θάρρος του ατόμου, αναπτύσσουν την ηθική του δύναμη, συντείνοντας έτσι στην κατάκτηση της ανδρείας, μιας από τις αρετές που πρέπει να καλλιεργήσει ο άνθρωπος προκειμένου να τελειωθεί (ηθικά-οντολογικά). Οι έννοιες που αναλύθηκαν και συσχετίστηκαν μεταξύ τους ερμηνευτικά στα πλαίσια της προβληματικής της παρούσας μελέτης ήταν: ψυχή-σώμα, διανοητική-πρακτική ευδαιμονία, ηθική-θεωρητική αρετή, έξις, προαίρεσις, μεσότης, ορθός λόγος, φρόνησις, ηδονή, πολιτικό στοιχείο, θεϊκό στοιχείο. Συμπερασματικά, μπορεί να ειπωθεί, πως η αλληλεπιδρώσα σχέση μεταξύ της-κατά Αριστοτέλη-φυσικής αγωγής (αθλητισμού) και της ηθικής αρετής και της ευδαιμονίας, αντανάκλα τη βαθύτερη εσωτερική σύνδεση της αρετής με την ευδαιμονία-εντός του πλαισίου του ψυχικού γίνεσθαι-, με απόλυτο και τελικό στόχο, διά του πολιτικού στοιχείου, την οντολογική αυθυπέμβαση του ατόμου και τη διεπαφή του με το θεϊκό στοιχείο.

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

Λέξεις κλειδιά: ηθική αρετή, ευδαιμονία, φυσική αγωγή

18207

ΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ(ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ,ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ,ΑΝΑΨΥΧΗΣ) ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ζαβραδινού Μ., Κωνσταντινάκος Π., Πατινιώτης Ν., Σπυριδάκης Μ.

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τ.Ο.Δ.Α., Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο

Πελοποννήσου, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

marzavr@hotmail.com

THE VOLUNTEERING SCHOOL ACTIVITIES (ATHLETICS, CULTURE, PLEASURE) IN SECOND DEGREE SCHOOL PROJECTS REGARDING THE SOCIAL STRATIFICATION OF THE EDUCATORS X

M. Zavradinou, P. Konstantinacos, N. Patiniotis, M. Spyridakis

University of Peloponnese, Faculty of Organization and Sports Management, Panteion University, Faculty of Psychology, University of Peloponnese, Faculty of Social Anthropology

Η συγκεκριμένη ανακοίνωση αποτελεί τμήμα διδακτορικής έρευνας και εστιάζεται στο χώρο της κοινωνιολογίας του Αθλητισμού και του ελεύθερου χρόνου. Η μελέτη διερευνά την επίδραση του κοινωνικού και γεωγραφικού περιβάλλοντος- διαστρωμάτωσης καθώς και του μορφωτικού κεφαλαίου που μεταφέρεται από τους εκπαιδευτικούς στη σχολική πράξη από την υλοποίηση καινοτόμων δράσεων, και προγραμμάτων (αθλητικών, πολιτιστικών, αναψυχής). Οι δράσεις αυτές προσδιορίζονται από την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και την εθελοντική προσφορά των εκπαιδευτικών, αφού δεν εντάσσονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου, αλλά πραγματοποιούνται εκτός ωρών διδασκαλίας. Η συλλογιστική επεξεργασία του θέματος στηρίζεται στην ποιοτική έρευνα με στόχο να χαρτογραφήσει και να ερμηνεύσει συγκλίσεις και αποκλίσεις στην κουλτούρα των εκπαιδευτικών από διαφορετικές κατηγορίες σχολείων και διαφορετική κοινωνική και γεωγραφική στρωμάτωση του δείγματος. Στον ερευνητικό σχεδιασμό τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν είναι η ημι-δομημένη συνέντευξη των υπευθύνων των Πολιτιστικών – Αθλητικών προγραμμάτων και Αγωγής Υγείας των ΔΙΔΕ Α΄ Αθήνας, Δ΄ Αθήνας και Α΄ Πειραιά. Επίσης δομημένα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν σε εκπαιδευτικούς σχολείων των παραπάνω Διευθύνσεων και έγιναν ημι-κατευθυνόμενες συνεντεύξεις σε αντίστοιχους εκπαιδευτικούς με στόχο την ποιοτική επεξεργασία του υλικού. Από την ανάλυση του περιεχομένου οι εκτιμήσεις αποτυπώνουν τις «στάσεις» που διαμορφώνονται τόσο στο είδος των προγραμμάτων όσο και στα κριτήρια επιλογής τους. Σημειώνεται μια αυξητική τάση στην παραγωγή καινοτόμων δράσεων, η οποία βασίζεται τόσο σε προσωπικές επιλογές των εκπαιδευτικών όσο και σε ιδιαίτερες ανάγκες που προκύπτουν σε σχολικές μονάδες σε σχέση με τη στρωμάτωσή τους και τις κοινωνικοοικονομικές διαφοροποιήσεις του μαθητικού πληθυσμού. Ακόμα, οι δείκτες που παρουσιάζονται ιδιαίτερα αυξημένοι αφορούν κυρίως στις πολιτιστικές καινοτομίες, ενώ το ενδιαφέρον για αθλητικές δραστηριότητες και αναψυχής είναι μειωμένο ή ακόμα και στάσιμο. Τέλος, τόσο η θεωρητική πλαισίωση του θέματος, όσο και η ερευνητική τεκμηρίωση τείνουν να συμβάλλουν στην αναθεώρηση της οργανωσιακής δομής της εκπαίδευσης λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνική της διάσταση.

Λέξεις κλειδιά: αναπαραγωγή, καινοτόμες δράσεις, διαστρωμάτωση

18216

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΙΘΗΝΙΑ ΣΤΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΑ ΣΩΜΑΤΑ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κούρου Μ., Σιφακάκης Π., Τσατσαρώνη Α.

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

meniek64@gmail.com

FROM "DOCILE" TO "AGILE" BODIES: CURRICULUM REFORM AND THE SHIFT IN THE FIELD OF PHYSICAL EDUCATION

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

M. Kourou, P. Sifakakis, A. Tsatsaroni

University of the Peloponnese

Τα τελευταία χρόνια διακινείται ένας οικουμενικός λόγος περί εκσυγχρονισμού και καινοτομίας, ο οποίος στην εκπαιδευτική πολιτική μεταφράζεται σε μια τάση αναμόρφωσης των Προγραμμάτων Σπουδών. Οι αναμορφώσεις αυτές, στη χώρα μας, αρχικά επηρεάστηκαν από τη διαθεματικότητα (Δ.Ε.Π.Π.Σ., 2003) και στη συνέχεια από τις αρχές της επιτελεσματικότητας (Προγράμματα Σπουδών, 2011). Σήμερα εφαρμόζεται σε 179 Σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ένα Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών για τη Φυσική Αγωγή (Π.Σ.Φ.Α.) τμήμα του Νέου Σχολείου, το οποίο συνεχίζεται παρά τις ιδεολογικοπολιτικές διαφοροποιήσεις της τωρινής κυβέρνησης, καταδεικνύοντας ότι οι εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές συγκροτούνται από αρχές ιδέες και τακτικές, που αποτελούν στοιχεία ενός λόγου που διαμορφώνεται σε υπερεθνικά δίκτυα και φορείς εκπαιδευτικής πολιτικής και διαχέεται στις εθνικές πολιτικές. Η παρούσα εργασία διερευνά πώς το ΥΠΑΙΘΠΑ σχεδιάζει και εφαρμόζει εκπαιδευτικές πολιτικές που αφορούν στη Φυσική Αγωγή (Φ.Α.) ανταποκρινόμενο σε διεθνείς λόγους, οι οποίοι εκφράζονται σε κείμενα όπως η Εισήγηση της Ευρωπαϊκής επιτροπής για τον Ρόλο του Αθλητισμού στην Εκπαίδευση (2007/2086(INI)), σε προγράμματα ρύθμισης της εκπαίδευσης των επαγγελματιών της Φ.Α., όπως το AHESIS κ.α. Αντλώντας ως ερευνητικά εργαλεία από τη θεωρία του Bernstein (1990, 2000) για τον Παιδαγωγικό Λόγο τις έννοιες του Επίσημου Πεδίου Αναπλαισίωσης και του Παιδαγωγικού πεδίου Αναπλαισίωσης και από το έργο του Foucault (1991, 2004) τις έννοιες της Διακυβερνησιμότητας και των Τεχνικών Του Εαυτού μελετάμε πώς στα Π.Σ.Φ.Α. του 2011 προωθούνται ιδέες, επιλογές και πρακτικές γύρω από την αυτορυθμιζόμενη μάθηση, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων μαθητών και Εκπαιδευτικών Φ.Α. την αξιολόγηση μαθησιακών αποτελεσμάτων κ.α. (Πρόγραμμα Σπουδών για τη Φυσική Αγωγή 2011), οι οποίες μετασχηματίζουν τον Παιδαγωγικό λόγο μετασχηματίζοντας το πεδίο της Φ.Α. και τους τρόπους ρύθμισης των υποκειμένων εντός αυτού (Bernstein, 2000, Ball, 2009). Χρησιμοποιώντας ως μεθοδολογία την ανάλυση του παιδαγωγικού λόγου και των παιδαγωγικών κειμένων (Κουλαϊδής & Τσατσαρώνη, 2010), μελετάμε το νέο Π.Σ.Φ.Α. και τα επίσημα συνοδευτικά κείμενα καταγράφοντας τις μεταβολές στις πρακτικές διαμόρφωσης και ρύθμισης του σώματος από το πειθήνιο σώμα, αντικείμενο επιτήρησης και πειθάρχησης της γραφειοκρατικής εκπαίδευσης, στο δραστήριο σώμα (Gillies, 2011) των χαλαρών ταξινομήσεων και της επιτελεσματικότητας των νέων Π.Σ.Φ.Α. Αναδεικνύουμε, έτσι, τα κομβικά σημεία των λόγων, τους τρόπους διακίνησης των ιδεών από το επίσημο πεδίο στο παιδαγωγικό/επαγγελματικό πεδίο αναπλαισίωσης, τις τακτικές της εξουσίας, τις τεχνικές του εαυτού και τις πρακτικές που ενεργοποιούν τα άτομα προκειμένου να συγκροτηθούν σε υποκείμενα του πεδίου της Φ.Α.

Λέξεις κλειδιά: παιδαγωγικός λόγος, τεχνικές εαυτού, διακυβερνησιμότητα

18278

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ (ΑΘΗΝΑ 1896, ΑΘΗΝΑ 2004)

Φανιόπουλος Χ., Λιάνδη Π.

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 3ο Γυμνάσιο Έδεσσας

fanlaki2@otenet.gr

ECONOMIC CRISIS AND OLYMPIC GAMES (ATHENS 1896, ATHENS 2004)

C. Faniopoulos, P. Liandi

Aristoteleion University of Thessaloniki, D.P.E.S.S., 3o Gymnasium Edessas

Η ανάληψη της τέλεσης των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων έγινε λίγους μήνες μετά την κήρυξη πτώχευσης από τον τότε Έλληνα Πρωθυπουργό Χαρίλαο Τρικούπη. Παρ' όλα αυτά, με τη βοήθεια κυρίως των Ελλήνων χορηγών του εξωτερικού, οι Αγώνες στέφθηκαν με επιτυχία. Τα έσοδα και τα έξοδα καταγράφηκαν λεπτομερώς. Η οικονομική διαχείριση υπήρξε υποδειγματική και διαφανής. Βέβαια, η εθνική ανάταση που προκάλεσαν, υπήρξε και μία από τις αφορμές που μας έσυραν στον ατυχή πόλεμο του 1897, με συνέπεια οι οικονομικοί δείκτες της χώρας να υποστούν καθίζηση και οι αποζημιώσεις που έδωσε να βαρύνουν περισσότερο τον τράχηλο των Ελλήνων. Στους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες ο τότε Πρωθυπουργός (Χαρίλαος Τρικούπης) δεν

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

ήταν εξ αρχής σύμφωνος με τη διεξαγωγή τους, εξαιτίας της πρόσφατης πτώχευσης της χώρας. Τους Αγώνες διεκδίκησε και πήρε για την Ελλάδα ο Δημήτριος Βικέλας, ο οποίος με τη συμβολή του Πιέρ ντε Κουμπερτέν και του Βασιλιά κατάφερε τελικά να αποσπάσει την ουδετερότητα του Τρικούπη. Στη συνέχεια είχαμε εκλογές και οι Αγώνες έγιναν με άλλο Πρωθυπουργό (Δηλιγιάννης), που ήταν σαφώς υπέρ των Ολυμπιακών Αγώνων. Το 2004 οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν επίσης επιτυχημένοι από οργανωτικής και εκτελεστικής πλευράς. Το οικονομικό σκέλος όμως των Αγώνων είναι ακόμη και σήμερα αμφιλεγόμενο. Οι αποκλίσεις των οικονομικών μεγεθών που ακούγονται για το κόστος της όλης διοργάνωσης, έχουν προκαλέσει την παρέμβαση εισαγγελέα. Επιπροσθέτως τα πλείστα των Ολυμπιακών Ακινήτων μένουν ανεκμετάλλευτα και φθείρονται μέσα στην εγκατάλειψη. Η ανάληψη των Αγώνων του 2004 έγινε με μεγάλη προσπάθεια και της πολιτικής ηγεσίας με Πρωθυπουργό τον Κώστα Σημίτη. Οι αγώνες πάντως διεξήχθησαν και πάλι όπως και το 1896 με άλλο Πρωθυπουργό (Κώστα Καραμανλή), καθώς προηγήθηκαν και πάλι εκλογές. Μετά την απομάκρυνση του απόηχου της όντως πετυχημένης διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων, οι οικονομικοί δείκτες της χώρας άρχισαν να φανερώνουν την πραγματική τους διάσταση. Τα επόμενα χρόνια τα δυσβάστακτα βάρη των δανείων γονάτισαν την ήδη ταλαιπωρημένη Ελληνική οικονομία. Τελικά ήταν πολυτέλεια για τη χώρα οι πρόσφατοι Ολυμπιακοί Αγώνες; Το ερώτημα πλανάται σε πολλούς. Το 1896 και το 2004 έφεραν πρόσκαιρη αισιοδοξία και εθνική υπερηφάνεια στους Έλληνες, όμως η συνέχεια υπήρξε και τις δύο φορές σκληρή και επώδυνη. Για το 2004 συγκεκριμένα θεωρούμε, ότι τα δισ που ξοδεύτηκαν χωρίς να είναι ιδιαίτερα ανταποδοτικά για τα επόμενα χρόνια προλείαναν το έδαφος στην επερχόμενη οικονομική κρίση και μεγάλωσαν το βάθος της. Προκύπτει εν κατακλείδι το ερώτημα: οι Ολυμπιακοί Αγώνες μπορούν να διοργανώνονται από όλες τις χώρες μικρές και μεγάλες;

Λέξεις κλειδιά: Αθήνα 1896 και 2004, κόστος Ολυμπιάδων, Ολυμπιακά ακίνητα

18286

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΩΠΗΛΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ

Βαμβακίτου Σ., Αλμπανίδης Ε.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

svamvaki@phyed.duth.gr

THE HISTORY OF ROWING IN THE ISLAND OF LESVOS

S. Vamvakitou, E. Almpnidis

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Ο σκοπός αυτής της μελέτης ήταν η συστηματική καταγραφή της ιστορίας του αθλήματος της κωπηλασίας στη Λέσβο από το 1958 που ιδρύθηκε το πρώτο κωπηλατικό τμήμα στο Ναυτικό Όμιλο Μυτιλήνης μέχρι τις μέρες μας. Ειδικότερα διερευνήθηκε η δημιουργία των τριών κωπηλατικών τμημάτων της Λέσβου, η λειτουργία τους μέσα στους αθλητικούς συλλόγους που ανήκαν καθώς και οι διακρίσεις των κωπηλατών τους σε πανελλήνιο επίπεδο και σε επίπεδο εθνικής ομάδας. Η έρευνα στηρίχτηκε στο αρχειακό υλικό της Κωπηλατικής Ομοσπονδίας και των αθλητικών συλλόγων της πόλης που έχουν τμήμα κωπηλασίας (Ναυτικός Όμιλος Μυτιλήνης, Ναυτικός Αθλητικός Σύλλογος Παμφύλων Αίολος και Αθλητικός Πολιτιστικός Σύλλογος Άτλας Μυτιλήνης), στο αρχειακό υλικό του Γραφείου Φυσικής Αγωγής και του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Λέσβου, σε αρχεία τοπικών εφημερίδων, σε ενημερωτικά φυλλάδια αγώνων και σε βιβλία που αναφέρονται στην ίδρυση συλλόγων και στην αθλητική ιστορία της Λέσβου. Ακόμα χρησιμοποιήθηκαν συνεντεύξεις και φωτογραφικό υλικό προπονητών, παραγόντων και διακεκριμένων αθλητών ώστε να δοθεί μια πληρέστερη εικόνα της ιστορίας του αθλήματος. Από τη συλλογή και επεξεργασία των πηγών προέκυψε ότι η αθλητική δράση των κωπηλατών της Λέσβου υπήρξε σημαντική για τα δεδομένα μιας μικρής πόλης σε παραμεθόριο νησί, αφού τα δυο τμήματα λειτουργούν στη Μυτιλήνη και το τρίτο στο κοντινό χωριό Πάμφιλα. Οι διακρίσεις σε πανελλήνιο επίπεδο ξεκίνησαν από τον πρώτο χρόνο της λειτουργίας του κωπηλατικού τμήματος του Ναυτικού Ομίλου Μυτιλήνης (1η Πανελλήνια νίκη το 1959 στον Πόρο στο αγώνισμα δίκωπου μέσων ανδρών) και συνεχίζονται μέχρι σήμερα, όπως επίσης και οι συμμετοχές και διακρίσεις με την εθνική ομάδα. Η κωπηλασία στη Λέσβο γνώρισε τη μεγαλύτερη της ακμή στη δεκαετία του '80 με πολλά

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

πανελλήνια και βαλκανικά μετάλλια και διακρίσεις σε παγκόσμια πρωταθλήματα, όπως 3η θέση στο παγκόσμιο κύπελλο νέων στην Κάντια της Ιταλίας το 1983 στο αγώνισμα σκιφ νέων γυναικών και 4η θέση στο παγκόσμιο πρωτάθλημα εφήβων – νεανίδων στο Πιεντιλούκο της Ιταλίας το 1982 στο αγώνισμα του σκιφ νεανίδων. Τότε ο κ. Ξύδας Κων/νος που επί πολλά έτη υπήρξε Γ. Γραμματέας και πρόεδρος του Ναυτικού Ομίλου Μυτιλήνης έγινε πρόεδρος της Κωπηλατικής Ομοσπονδίας. Η συμμετοχή των κωπηλατών της Λέσβου σε διασυλλογικούς αγώνες ήταν περιορισμένη λόγω των εσόδων μετακίνησης αθλητών και σκαφών. Τέλος το 1999 διοργανώθηκαν οι πρώτοι Αιγαιοπελαγίτικοι αγώνες κωπηλασίας υπό την αιγίδα του Υπουργείου Αιγαίου με τη συνεργασία του Δήμου Μυτιλήνης και του Ναυτικού Ομίλου Μυτιλήνης στα Θέρμα του κόλπου Γέρας της Λέσβου και από τότε καθιερώθηκαν και γίνονται μέχρι σήμερα. Στους αγώνες αυτούς συχνά οι τρεις τοπικοί σύλλογοι είναι συνδιοργανωτές.

Λέξεις κλειδιά: κωπηλασία, Μυτιλήνη, διακρίσεις

18629

Ο ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ.

Καραμάνης Ε., Κόμη Ε., Λάμπρου Π.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α. , Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κτηνιατρικής Σχολής,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλολογίας

fonkaraman1@hotmail.com

THE ENLIGHTENMENT AND THE EFFECT ON ITS PHILOSOPHY IN THE SCIENCE OF SPORT

E. Karamanis, E. Komi, P. Lamprou

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S., Aristotle university of Thessaloniki, School of Veterinary Medicine,
Aristotle university of Thessaloniki, School of Philology

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να παρουσιαστεί η σχέση, του Αθλητισμού και του αθλητικού ιδεώδους, με τις κοινωνικές, φιλοσοφικές και πολιτικές επιρροές κατά την εποχή του «Διαφωτισμού» (17ο και 18ο αιώνα) στην Ευρώπη. Σε μια ήπειρο και μια κοινωνία που εξέρχεται από την Αναγεννησιακή της πορεία, με τις πνευματικές κατακτήσεις αλλά και τις όποιες αγκυλώσεις της και που συναντά, όχι τυχαία, ένα σύνολο Φωτοδοτών (διαφωτιστές), που για λογαριασμό της αναλαμβάνουν μ' ένα τρόπο να εξυψώσουν τα Ανθρώπινα ζητήματα. Μια καινούργια άποψη που αναλύομενη, καταρρίπτει ή και αμφισβητεί έντονα τις μεσαιωνικές αξίες περί της ψυχής και του σώματος, τις ιδέες των προλήψεων, των δεισιδαιμονιών, την αυθεντία του κράτους της φεουδαρχικής εξουσίας και της συντηρητικής πλευράς της Εκκλησίας. Με νεωτεριστές και φορείς ιδεών που τα κυρίαρχα συμπεράσματά τους οδηγούν τελικά στην επικράτηση του Ορθού Λόγου, της σωματικής και πνευματικής ελευθερίας, της ανεξιθρησκίας, του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, του εμπειρισμού, της επιστημονικής γνώσης με βάση την πειραματική μέθοδο και τον σωματικό «υλισμό» ως ανάγκη της λαϊκής γνώσης. Μέσα στις ιδέες αυτές λοιπόν αρχίζει η ανατολή του ιδεώδους του Αθλητισμού που ανηφορίζει πια προς την πορεία που του αναλογεί, βάζοντας το Νου και το Σώμα, μαζί πια, υπηρέτες του τελικού σκοπού και στόχου. Το υγιές σώμα Ελεύθερο ατομικά να υπηρετήσει τον διανοητικό μηχανισμό. Ο Voltaire(1694-1778), ο Montesquieu (1689-1755), ο Diderot (1713-1784), ο D'Alembert (1713-1784), ο Rousseau (1712-1778) , ο J. Locke εκφράζουν τις γενικές ιδέες. Από κοντά και οι δικοί μας Ευγένιος Βούλγαρις, Ιώσηπος Μοισιόδακας, Άνθιμος Γαζής, Ρήγας Βελεστινλής και Αδαμάντιος Κοραΐς. Άνθρωποι του πνεύματος που κοντά τους λίγο πριν η λίγο μετά, συντρέχουν και άλλοι εμπνευσμένοι όπως, ο Gian Alfonso Borelli, ο Zacharias Platner, ο Joseph Tissot, ο Francis Fuller, ο Nickolas Andry, οι Φιλανθρωπιστές στη Γερμανία, η σχολή των σκεπτόμενων Σκώτων, με έργα τους όπως «Ιατρική Γυμναστική», «Αθλητική Γυμναστική» «Γυμναστική Παιδεία» και άλλα να προσθέτουν γνώση, όρους, εμπειρία. Πηγή έμπνευσης όλων τους ανεξαιρέτως είναι η αρχαία Ελληνική Γραμματεία που συνευρίσκεται πλέον με την φλεγόμενη επαναστατικότητα, την αμφισβήτηση και τον πειραματισμό. Το βάδισμα, το κυνήγι, η υπασία, το τρέξιμο, παιχνίδια με μπάλες διαφόρων μεγεθών, τα άλματα αρχίζουν ν' αποτελούν μια υγιεινή κοινωνική πορεία. Το βάρος του «Προπατορικού Αμαρτήματος» μπαίνει στη μέγγενη του προβληματισμού και παραδίδει πλέον τον Αδάμ και

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

την Εύα αθλητικούς και γυμνούς με τις αμαρτίες τους κι έτοιμους ν' αρχίσουν τη Γυμναστική, που θα βελτιώσει την Πνευματική τους αυτοπεποίθηση και που θα βάλει ξανά μετά από αιώνες κοινούς κανόνες για τη διεξαγωγή του Δίκαιου Αγώνα. Συμπερασματικά αυτό θα είναι και το μεγάλο κέρδος από τους φιλοσόφους Διαφωτιστές, η άρνηση της επιβολής κανόνων αδικίας και η γνώση για την τοποθέτηση της σωματικής αγωγής και του αθλητισμού στην κυλιόμενη ουμανιστική ιστορική πορεία.

Λέξεις κλειδιά: Αθλητικό ιδεώδες, διαφωτιστές, φυσική-σωματική αγωγή

18864

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΠΟΙΗΤΩΝ ΤΟΥ 3ΟΥ ΑΙΩΝΑ Π.Χ.

Γιαντσοπούλου Δ., Σαμαρά Α., Αλμπανιδής Ε.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

katniksam@yahoo.gr

ATHLETIC REFERENCES IN 3RD CENTURY B.C. POETRY

D. Giantsopoulou, A. Samara, E. Albanidis

Democritus University of Thrace, Department of Greek Philology, Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί τμήμα ευρύτερης μελέτης αναφορικά με τα ζητήματα του αθλητισμού κατά την Ελληνιστική εποχή, η οποία οριοθετείται από τη δράση του Μεγάλου Αλεξάνδρου (332 -323 π.Χ.) από τη μια και της νίκης του Οκταβιανού επί του Αντωνίου και της Κλεοπάτρας στη ναυμαχία του Ακτίου (31 π.Χ.) από την άλλη. Με την επικράτησή του επί της τελευταίας βασίλισσας –απογόνου της Μακεδονικής δυναστείας ο Οκταβιανός κατέστη κυρίαρχος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Πηγές μελέτης για τα αθλητικά δρώμενα της εποχής αποτελούν α) γραμματειακές πηγές (Ιστοριογραφία και Λογοτεχνία) β) επιγραφές γ) παπυρολογικά κείμενα δ) έργα τέχνης & αρχαιολογικά κατάλοιπα. Παρ' όλους τους περιορισμούς οι οποίοι υφίστανται αναφορικά με τη «χρήση» της λογοτεχνίας ως ιστορική πηγή, υπάρχουν μνείες δύο ποιητών του 3ου αι. π.Χ. σε αθλητικά δρώμενα οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Ο Θεόκριτος, από τους σημαντικότερους ποιητές της Ελληνιστικής εποχής, θεωρείται πρωτοπόρος της βουκολικής ποίησης. Για τη ζωή του δεν διαθέτουμε πολλές πληροφορίες: όσα γνωρίζουμε προέρχονται κυρίως από το ίδιο το έργο του. Πιθανότερη χρονική περίοδος γέννησής του θεωρείται το 300 π.Χ. περίπου, καθώς η ακμή του συνέπεσε με την 124η Ολυμπιάδα (284 - 280 π.Χ.). Σχετικά με τον τόπο καταγωγής του, μία ευρύτερα αποδεκτή θεώρηση είναι πως γεννήθηκε στις Συρακούσες, άποψη που φαίνεται να επιβεβαιώνεται και μέσα από το ίδιο το έργο του (Ειδύλλιο XXVIII, στ. 16-18). Θεωρείται επίσης πολύ πιθανό πως έζησε στην Κω, την Αλεξάνδρεια καθώς και στην Αίγυπτο την περίοδο του Πτολεμαίου Β'. Ο Ηρώνδας, διακεκριμένος μιμογράφος από την Κω (ή τη Μίλητο) ήταν σύγχρονος του Θεόκριτου και σατιρίζει «αστικά» πρόσωπα (δούλους, δασκάλους, βιοτέχνες, μαστροπούς, οικοκυρές, κ.λπ.). Το 1889 ανακαλύφθηκαν σε πάπυρο του Βρετανικού Μουσείου 7 μίμοι του (ή 8 μίμοι του, σύμφωνα με άλλες πηγές που δίνουν ως χρονολογία ανακάλυψης το 1891) --από τους οποίους οι 3 είναι σχεδόν ακέραιοι. Τα έργα του επέδρασαν σημαντικά στην ανάπτυξη της Ρωμαϊκής Κωμωδίας. Η σημασία των περι των αθλητικών αναφορών των δύο ποιητών έγκειται αφενός στο ότι και οι δυο περιγράφουν σκηνές της καθημερινής ζωής και έτσι έχουμε τη δυνατότητα της θέασης του αθλητισμού από την πλευρά του απλού λαού σε αντιδιαστολή με την «επίσημη» άποψη των φορέων και αφετέρου στο ότι και οι δύο σχετίζονται με τον κόσμο των Πτολεμαίων και μας δίνουν τη δυνατότητα, μέχρι ενός σημείου, να ερευνήσουμε όψεις της «χρήσης» του αθλητισμού εν γένει από την πλευρά της εξουσίας.

Λέξεις κλειδιά: Πτολεμαίοι, Θεόκριτος, Ηρώνδας

18885

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ: 1899-1932

Οικονομάκου Μ., Αλμπανίδης Ε., Λουκοβίτη Α., Κοντίνος Α.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών και Ιστορίας, Πανεπιστημιακό Ίδρυμα Kurt Bösch, Διοίκηση Επιχειρήσεων
mikonoma@yahoo.com

THE GREEK EDUCATIONAL POLITIC IN THE REGION OF SCHOOL PHYSICAL EDUCATION 1899-1932

M. Ikonomakou, E. Albanidis, A. Loukoviti, A. Kontinos

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S., Panteion University, D.P.S.H., IUKB Business Administration

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της γυμναστικής εκπαιδευτικής πολιτικής στα Ελληνικά σχολεία από το 1899 έως το 1932. Μέχρι το τέλος του 19ου αιώνα είχαν γίνει ελάχιστες νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με τη γυμναστική στην εκπαίδευση. Οι ρυθμίσεις αυτές ήταν αποσπασματικού χαρακτήρα, αφορούσαν την ανδρική εκπαίδευση και ταύτιζαν τη σωματική αγωγή με τη στρατιωτική προετοιμασία. Η δεκαετία από το 1899 έως το 1909, ήταν μια καθοριστική περίοδος για την πορεία της σχολικής σωματικής αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση. Αφενός γιατί για πρώτη φορά γίνεται υποχρεωτική η διδασκαλία του μαθήματος της γυμναστικής (Ν.ΒΧΚΑ'), αφετέρου γιατί κατά την περίοδο αυτή γίνονται ζυμώσεις σχετικά με το μοντέλο γυμναστικής άσκησης που θα επικρατήσει κατά τη διδασκαλία του μαθήματος στα σχολεία. Έτσι, ο Ν. ΓΥΛΗ' και το Αναλυτικό Πρόγραμμα του 1909, επέφεραν την επίσημη καθιέρωση του σουηδικού γυμναστικού συστήματος στην Ελλάδα. Παρ' όλα αυτά, η σκοποβολή, αλλά και οι στρατιωτικές ασκήσεις εξακολουθούσαν να θεωρούνται στοιχεία εφάμιλλα της σωματικής άσκησης για τα αγόρια. Από το 1915 εισήχθη και ο θεσμός του προσκοπισμού (1915) και των αρχών του στη διδασκαλία της σωματικής αγωγής. Στη συνέχεια, νομοθετικές ρυθμίσεις προέβλεπαν ίδρυση Τμήματος Γυμναστικής στο Υπουργείο Παιδείας (1917), αναβάθμιση της Σχολής Γυμναστών σε Διδασκαλείο Γυμναστικής (1918), ίδρυση ξεχωριστών τμημάτων γυμναστικής θηλέων (1920), ενίσχυση του θεσμού των σχολικών γυμναστικών και αγωνιστικών επιδείξεων (1920 και 1932), ίδρυση Διεύθυνσης Εθνικής Φυσικής Αγωγής (1925), καθιέρωση πεντάωρης διδασκαλίας της σχολικής γυμναστικής (1929 και 1932), ειδική στρατιωτική προπαίδευση μαθητών γυμνασίου (1917 και 1929), απαρέγκλιτη εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος του 1925 και αυστηρή απαγόρευση οποιουδήποτε άλλου γυμναστικού συστήματος ή μεθόδου στην σχολική εκπαίδευση (1929), αναβάθμιση του Διδασκαλείου Γυμναστικής σε Γυμναστική Ακαδημία, τριετούς φοίτησης (1932), καθιέρωση απογευματινών αγωνιστικών παιδιών (1932), διακοπή συνεργασίας του Σ.Ε.Γ.Α.Σ. με τη Διεύθυνση Σχολικής Σωματικής Αγωγής (1932).

Λέξεις κλειδιά: σχολική γυμναστική, εκπαιδευτική πολιτική, γυμναστική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση

18899

ΕΜΠΛΟΚΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ 1967-74

Γιαννακόπουλος Α., Αλμπανίδης Ε.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

agianna@phyed.duth.gr

MILITARY PERSONNEL INVOLVEMENT IN ATHLETICS MANAGEMENT DURING DICTATORSHIP 1967-74

A. Giannakopoulos, E. Albanidis

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Σκοπός της μελέτης αυτής ήταν η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων σχετικά με την παρουσία στρατιωτικών (αποστράτων ή εν ενεργεία) στα αθλητικά δρώμενα την περίοδο της δικτατορίας 1967-74. Ως πηγές χρησιμοποιήθηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων και αποφάσεων από τα πρωτότυπα αρχεία της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής (Ε.Ο.Ε.), άρθρα πολιτικών και αθλητικών εφημερίδων πανελληνίας κυκλοφορίας, περιοδικές εκδόσεις του Σ.Ε.Γ.Α.Σ. και έντυπα που αναφέρονται στην προσέγγιση του τρόπου σκέψης στελεχών του στρατού. Η διακυβέρνηση της χώρας από στρατιωτικούς (συνταγματάρχες) και η κατάληψη της εξουσίας ήταν σχεδόν άνετη και ολοκληρωτική αφού προϋπήρχαν πολιτικά γεγονότα (εναλλαγές εξουσίας, συγκρούσεις πολιτικών κομμάτων με το «Στέμμα») και οργανώσεις αξιωματικών (ΙΔΕΑ, ΕΝΑ) που λειτούργησαν ως δίοδος στην επιβολή του καθεστώτος.

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

Μαζικά θεάματα, πέρα από την τηλεόραση, όπως ο αθλητισμός, χρησιμοποιήθηκαν από το καθεστώς. Πέρα από το βασικό παράγοντα (αθλητισμός) ως εθνική ψυχαγωγία, ήταν κι ένας τρόπος χειραγώγησης και ελέγχου των πολιτών (αποπροσανατολισμός) που συμμετείχαν σ' αυτά. Έγινε προσπάθεια εκμετάλλευσης ή συγκάλυψης πολιτικών μηνυμάτων μέσω του αθλητισμού από πολιτικούς φορείς. Πρόσωπα που διορίστηκαν ή τοποθετήθηκαν από το καθεστώς σε ομοσπονδίες ή επιτροπές αθλητισμού, ήταν στρατιωτικοί εν ενεργεία ή απόστρατοι. Μ' αυτό τον τρόπο γινόταν προσπάθεια για τον έλεγχο των αθλητικών δρώμενων (αγώνες, αθλητές) από το καθεστώς. Έτσι βλέπουμε τον Ασλανίδη Κωνσταντίνο (αντισυνταγματάρχη Πεζικού – υποδιοικητής της Διοίκησης Καταδρομών του Γ.Ε.Σ.) να είναι Γενικός Γραμματέας Αθλητισμού (1967-1972) και υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ και υφυπουργός Παιδείας (1972-74) με μια πολύχρονη και πολυποικίλη δράση. Τον Παπαθανασιάδη Θεοδόση (αυτάρχη του Κων/νου 1964-67) να είναι Α' αντιπρόεδρος της Ε.Ο.Ε. (1969-73). Ο Λάμπας Πύρρος (αντιναύαρχος) ήταν αντιπρόεδρος της Αθλητικής και Γυμναστικής Ένωσης του Βασιλικού Ναυτικού, μέλος του Δ.Σ. της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ), μέχρι το θάνατό του και ήταν ένα από τα τρία μέλη (απόστρατοι) που διορίστηκαν στην ΕΟΕ (1969-73) όπου ήταν Γενικός Γραμματέας και μέλος. Ο Τσουκαλάς Ηλίας (πλοίαρχος), ασχολήθηκε με το στρατιωτικό αθλητισμό και ήταν μέλος του Δ.Σ. της ομοσπονδίας Ιππασίας. Επίσης ήταν μέλος της ΕΟΕ κατά την περίοδο 1967-68. Ο Χασιώτης Σπύρος (υποναύαρχος) ήταν μέλος της ΕΟΕ την περίοδο 1967-73. Ο Παπαρέσκος Νικόλαος (αρχίατρος) διετέλεσε διευθυντής στρατιωτικών νοσοκομείων, διευθυντής Φυσικής Αγωγής Ενόπλων Δυνάμεων και αντιπρόεδρος του ΣΕΓΑΣ 1969-73. Ο Αθανασίου Ιωάννης (υποναύαρχος) διετέλεσε πρόεδρος της Ελληνικής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας και μέλος της ΕΟΕ για την περίοδο 1969-73. Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι μέλη ομοσπονδιών και οργανώσεων του αθλητισμού κατά την περίοδο 1967-74 ήταν άτομα προερχόμενα από τις στρατιωτικές τάξεις και ελεγχόμενα από το καθεστώς. Σ' αυτούς τους παράγοντες άσκησης (αθλητικής) εξουσίας, δόθηκε χώρος ευθύνης με δικαίωμα τον έλεγχο και τη λήψη αποφάσεων για τον αθλητισμό της χώρας (αθλητές, συμμετοχές ομάδων και αθλητών σε αθλητικές διοργανώσεις, αγώνες). Μ' αυτό τον τρόπο χειραγωγήθηκε ο αθλητισμός και οι συμμετέχοντες σ' αυτόν.

Λέξεις κλειδιά: Στρατιωτικοί, χούντα, αθλητισμός

19010

Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΘΗΛΕΩΝ ΣΤΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟ ΤΗΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΑΙΩΝΑ

Βουζανίδου Ε., Αλμπανίδης Ε.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

evouzani@sch.gr

GIRLS' PHYSICAL EDUCATION IN THE ARSAKIS GIRLS' SCHOOL OF THE PHILEKPEDEFTIKI COMPANY IN THE BEGINNING OF THE 20TH CENTURY

E. Vouzanidou, E. Albanidis

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Σκοπός της εργασίας είναι η μελέτη και παρουσίαση της πορείας του μαθήματος της φυσικής αγωγής θηλέων στο Αρσάκειο Παρθεναγωγείο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας από το 1899 όταν με το νόμο ΒΧΚΑ ορίζεται η φυσική αγωγή ως υποχρεωτικό μάθημα στα σχολεία αρρένων και θηλέων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης μέχρι το τέλος της δεύτερης δεκαετίας του 20ού αιώνα. Η έρευνα στηρίχτηκε σε πρωτογενείς πηγές: νομοθεσία και αρχειακό υλικό του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Παρά το γεγονός ότι το πνεύμα που κυριαρχούσε την εποχή εκείνη στην ελληνική κοινωνία δεν ευνοούσε την άσκηση των κοριτσιών, η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής της αναγνώρισε την ανάγκη της σωματικής άσκησης στις μαθήτριες, εισάγοντας έτσι το μάθημα της φυσικής αγωγής στα σχολεία που διατηρούσε. Από τις αρχές του εικοστού αιώνα το διοικητικό συμβούλιο της Εταιρείας μερίμνησε για την εφαρμογή του νέου, για την εποχή, σουηδικού συστήματος γυμναστικής στο Αρσάκειο Παρθεναγωγείο, ενώ παράλληλα εισήγαγε ένα νέο θεσμό, της Ορθοπεδικής Γυμναστικής. Χαρακτηριστικό για την

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

αναγνώριση της σπουδαιότητας της άσκησης των μαθητριών και της μόρφωσης των γυμναστριών ήταν και η απόφαση του συμβουλίου της Εταιρείας για την ίδρυση σχολής γυμναστριών στο Αρσάκειο Παρθεναγωγείο.

Λέξεις κλειδιά: φυσική αγωγή, Αρσάκειο παρθεναγωγείο, φιλεκπαιδευτική εταιρεία

19183

ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΚΡΟΥΟΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ 19ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Οικονομάκου Μ., Αλμπανίδης Ε., Κοντίνος Α., Λουκοβίτη Α.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστημιακό Ίδρυμα Kurt Bösch, Διοίκηση Επιχειρήσεων, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών και Ιστορίας

mikonoma@yahoo.com

THE IMPLEMENTATION DIFFICULTIES AND THE CONFLICTING POLICIES IN GREEK GYMNASTICS EDUCATIONAL LEGISLATIONS OF 19TH CENTURY

M. Ikonomakou, E. Albanidis, A. Kontinos, A. Loukoviti

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S., IUKB Business Administration, Panteion University, D.P.S.H.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των δυσκολιών εφαρμογής και των αντικρουόμενων πολιτικών που υπήρχαν στα σχετικά με τη γυμναστική νομοθετήματα του 19ου αιώνα. Πηγές της εργασίας αποτέλεσαν τα αυτούσια νομοθετήματα του Εθνικού Τυπογραφείου. Πράγματι, καθ' όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα οι αρμόδιοι των εκπαιδευτικών θεμάτων ψήφισαν Νόμους, Διατάγματα, Εγκυκλίους, που δεν ανταποκρίνονταν στις κοινωνικοοικονομικές καταστάσεις ή η υλοποίηση κάποιων διατάξεων αυτών ήταν ανέφικτη. Συγκεκριμένα, οι αντιφάσεις ήταν: 1) Ο Νόμος του 1834 όριζε ότι ο διδάσκαλος του μαθήματος της γυμναστικής έπρεπε να είναι πρωτοβάθμιος, αλλά αυτής της κατηγορίας διδάσκαλοι διορίζονταν μόνο στις πρωτεύουσες των νομών και επαρχιών, με αποτέλεσμα το μάθημα να μη διδάσκεται σε κωμοπόλεις και χωριά. 2) Το Ψήφισμα του 1862 όριζε το διορισμό γυμναστού και ενός βοηθού του σε κάθε σχολείο από το σώμα των πυροσβεστών. Άτομα χωρίς παιδαγωγική μόρφωση, άσχετα με την εκπαιδευτική πραγματικότητα και εκπαιδευμένα σε αυστηρούς κανόνες που υπηρετούν την πειθαρχία, αρρενωπότητα και τον πατριωτισμό, δεν ήταν ικανοί να αντιληφθούν το σκοπό και τη μέθοδο της διδασκαλίας. 3) Παρόλο που η επιτυχία των Β' Ολυμπίων του 1870, θα έπρεπε να υπερτονίσει ιδεώδη όπως ευγενή άμιλλα, αξιοσύνη, κλπ. και να ωθήσει τους αρμόδιους των εκπαιδευτικών θεμάτων να εντάξουν τη γυμναστική στο σχολικό πρόγραμμα ως βασικό μέσο επίτευξης των αξιών αυτών, η εκπαιδευτική πολιτική ενέταξε στα προγράμματα των σχολείων τη στρατιωτική εκπαίδευση. 4) Παρά τη λεπτομερή νομοθεσία της περιόδου 1871--1877, στην πραγματικότητα οι στρατιωτικές ασκήσεις δεν εισήχθησαν στη μέση εκπαίδευση ή, πάντως, η εισαγωγή τους υπήρξε ατελέσφορη, καθώς η εγκύκλιος που τις κατήργησε (1877) ανέφερε αδυναμία να αποσπά το στράτευμα αξιωματικούς και υπαξιωματικούς ως διδάσκαλους γυμναστικής. 5) Από το 1871 που εισήχθησαν οι στρατιωτικές ασκήσεις στα σχολεία, καταργήθηκαν και επανεισάχθησαν δύο φορές σε αυτά, μέχρι την κατάργησή τους το 1893. 6) Παρόλο που η στρατιωτική προετοιμασία αποτελούσε απώτερο εκπαιδευτικό στόχο του Ν. ΒΧΚΑ'/1899, το πρόγραμμα των σχολείων δεν περιλάμβανε στρατιωτικές ασκήσεις. 7) Με διάταγμα που συμπλήρωνε το ΒΧΚΑ' το 1900 η διδασκαλία της Γυμναστικής θα διεξαγόταν 5 ώρες την εβδομάδα στα σχολεία μέσης εκπαίδευσης. Όμως, η πεντάωρη καθιέρωση του μαθήματος στη μέση εκπαίδευση προσέκρουε στην έλλειψη γυμναστών και γυμναστικών οργάνων και οδήγησε σε αναγκαστικές συμπύξεις τμημάτων και τάξεων, που οδήγησαν στην καταστρατήγηση του αναλυτικού προγράμματος. 8) Τέλος, στο Νόμο ΒΧΚΑ' συνυπήρχαν δυο αντικρουόμενες πολιτικές: από τη μια τα βασικά στοιχεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας τέθηκαν στη κρίση του δάσκαλου και από την άλλη έγινε προσπάθεια εισαγωγής ενός ελεγκτικού μηχανισμού των επιτηρητών-επιθεωρητών με σκοπό την μείωση της αυθαιρεσίας.

Λέξεις κλειδιά: γυμναστικές νομοθετικές αντικρουόμενες πολιτικές, νομοθετική πολιτική, σχολική γυμναστική